

J. Bb.

"Kratkaja istorija biogieografii", G. W. Naumow, Moskwa 1969 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/2, 413

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sunek techniki i filozofii od czasów najdawniejszych do chwili obecnej, wyzwalanie się techniki od ujęć magicznych i przechodzenie do ujęć współczesnych, zrationalizowanych, wśród których znaleźć można jednak nowe tendencje mitologizowania maszyn.

Omawiając problem stosunku techniki i filozofii, nie może autor pominąć problemu stosunku techniki i sztuki. Problem ten nabiera szczególnego sensu przy rozumieniu techniki nie tylko jako dziedziny, którą zajmują się inżynierowie, lecz także jako wszelkiego sposobu tworzenia czegokolwiek. Wchodząc na teren tych rozważań, autor referuje poglądy Pierre'a Francastela wyłożone w jego głośnej książce, tłumaczonej także na język polski: *Sztuka a technika* (Warszawa 1966), co poszerza krąg ludzi potencjalnie zainteresowanych treścią książki Auziasa.

Oprócz filozofów, którzy, zastanawiając się nad problemami działań ludzkich i sensem realizacji, nie mogą nie określić swego poglądu na technikę, a także oprócz techników, szukających głębszego sensu swjej działalności, warto, aby sięgnęli po książkę i ci, którzy zajmują się projektowaniem wyrobów przemysłowych (w tym znaczeniu, w jakim rozumieją projektowanie ludzie skupieni w Polsce wokół tzw. wzornictwa przemysłowego).

Recenzowana książka inną drogą, niż książki np. z teorii systemów, dochodzi do często dziś formułowanej konkluzji, że współczesny inżynier powinien widzieć swe zadanie w kontekście znacznie szerszym, niż to było dawniej, bo w rozległym kontekście społecznym, i że domeną działalności inżyniera oprócz realizacji przedmiotowej jego zamierzeń jest, w większym stopniu niż dawniej, poprzedzająca ją wszechstronna i głęboka refleksja, o charakterze nie innym, jak właśnie filozoficzny.

Bohdan Walentynowicz

G. W. Naumow, *Kratkaja istorija biogeografii*. Izdatielstwo „Nauka”, Moskwa 1969, ss. 200, ilustr. 18.

Krótką historią biogeografii przedstawia zasadnicze etapy rozwoju tej dyscypliny w zasięgu światowym; mianowicie: 1) okres gromadzenia i systematyzacji wiedzy o roślinach i zwierzętach (od starożytności do końca XVIII w., z wyodrębnieniem epok: odrodzenia i wielkich odkryć geograficznych); 2) okres dominowania teorii katastrof (koniec XVIII w. i pierwsza połowa XIX w.) i jej wpływu na formowanie się idei fito- i zoogeograficznych oraz całej geografii roślin; 3) okres rozwoju biogeografii pod wpływem dzieła K. Darwina: *O pochodzeniu gatunków* (druga połowa XIX w.); 4) okres powstawania narodowych szkół geobotanicznych i zoogeograficznych oraz współpracy międzynarodowej w badaniach biogeograficznych (lata 1920—1960). Zarys historyczny uzupełnia zestawienie bibliograficzne.

Zrozumiałe, że w miarę, gdy relacja zbliża się do współczesności, różnicująca się problematyka dyscypliny nakazuje autorowi omawiać ją coraz bardziej szczegółowo. Jednakże rosyjskie piśmiennictwo uwzględnił on niewspółmiernie obszerniej od światowego i dlatego trudno traktować tę *Krótką historię* jako zarys powszechnej historii dyscypliny.

Dla czytelnika polskiego — studenta, wykładowcy czy pracownika nauki, dla których książka jest przeznaczona — z jej zawartości zasadnicze znaczenie ma przegląd literatury rosyjskiej oraz ocena rozwoju dyscypliny w Rosji i w ZSRR. Ponadto *Krótką historią* G. W. Naumowa może być bardzo przydatna przy opracowywaniu zarysu historii biogeografii w Polsce — na który czekają przecież szerokie kręgi zainteresowanych.

J. Bb.